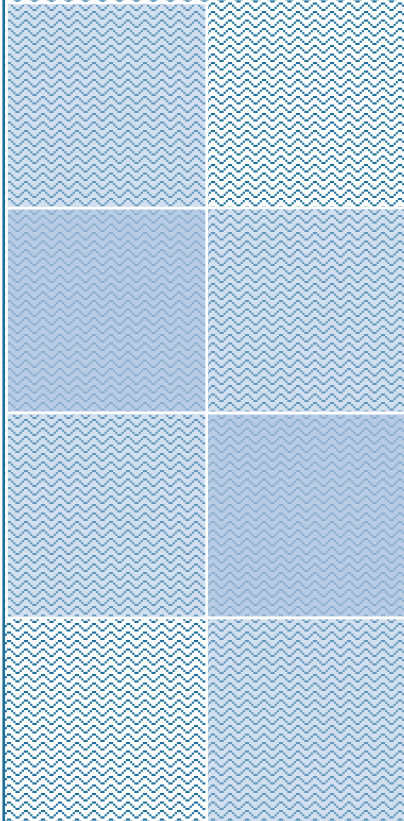

Извјештај о квалитету за Анкету о радној снази, 2019.

Извјештај припремио: Владимир Копривица
Датум објављивања: 28.11.2019.

САДРЖАЈ

1	УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД.....	5
1.1	Намјена истраживања	5
1.2	Правни основ и одговорност статистичких институција.....	5
1.3	Коришћене класификације.....	5
1.4	Извјештајна јединица	5
1.5	Статистичка јединица посматрања.....	6
1.6	Покривеност и обухват.....	6
1.7	Статистички концепти и дефиниције	6
2	РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА	8
2.1	Корисници података статистичког истраживања	8
2.1.1	<i>Кључни корисници података из статистичког истраживања.....</i>	8
2.1.2	<i>Процјена корисничких потреба.....</i>	8
2.1.3	<i>Мјерење перцепције и задовољства корисника</i>	8
2.2	Комплетност података.....	8
2.2.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1).....</i>	8
3	ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ	9
3.1	Узорачка грешка	9
3.1.1	<i>Индикатор квалитета и учинка – Узорачка грешка (A1).....</i>	9
3.1.2	<i>Активности за смањење узорачких грешака.....</i>	9
3.2	Неузорачке грешке	9
3.2.1	<i>Неузорачке грешке - Грешке обухвата</i>	9
3.2.1.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)</i>	9
3.2.1.2	<i>Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (A3)</i>	10
3.2.1.3	<i>Грешка недовољног обухвата</i>	10
3.2.1.4	<i>Мјере за смањење грешака обухвата.....</i>	10
3.2.2	<i>Неузорачке грешке - Грешке мјерења.....</i>	10
3.2.2.1	<i>Разлози за настанак грешака мјерења</i>	10
3.2.2.2	<i>Мјере за смањење броја грешака мјерења</i>	10
3.2.3	<i>Неузорачке грешке - Грешке неодговора</i>	10
3.2.3.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (A4).....</i>	10
3.2.3.2	<i>Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5).....</i>	11
3.2.3.3	<i>Поступци у случају неодговора</i>	11
3.2.3.4	<i>Поступци за смањење стопе неодговора</i>	11
3.2.4	<i>Ревизије</i>	11
3.2.4.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (A6).....</i>	11
3.2.5	<i>Импутација</i>	11
3.2.5.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7).....</i>	11
4	ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА.....	11
4.1	Правовременост објављивања	11
4.1.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (TP1)</i>	11
4.1.2	<i>Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (TP2)</i>	11
4.2	Тачност објављивања	12
4.2.1	<i>Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (TP3).....</i>	12
4.3	Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности.....	12
5	УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ	12
5.1	Усклађеност	12
5.1.1	<i>Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (SN1).....</i>	12
5.1.2	<i>Разлози за већа одступања</i>	13
5.2	Упоредивост	13
5.2.1	<i>Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (CC1)</i>	13
5.2.2	<i>Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC2).....</i>	13
5.2.3	<i>Прекиди у временским серијама</i>	13

5.3	Географска упоредивост.....	13
5.3.1	<i>Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система</i>	13
6	ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ.....	14
6.1	Саопштења у којима се објављују подаци	14
6.2	Публикације у којима се објављују подаци	14
6.3	Онлајн база података	14
6.4	Пристап микроподацима	14
6.5	Доступност методолошке документације	14
6.6	Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата	14
6.7	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (АС1)	14
6.8	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (АС2).....	15
6.9	Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности метаподатака (АС3)	15
7	ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА	15
7.1	Трошкови провођења статистичког истраживања	15
7.2	Оптерећеност давалаца података	15
7.3	Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	15
8	ПОВЈЕРЉИВОСТ	15
8.1	Повјерљивост - политика	15
8.2	Повјерљивост – поступање са подацима	16
9	СТАТИСТИЧКА ОБРАДА	16
9.1	Извор података	16
9.2	Учесталост прикупљања података.....	16
9.3	Прикупљање података	16
9.4	Валидација података	17
9.5	Компилација података	17
9.6	Прилагођавања.....	18
9.6.1	<i>Сезонско прилагођавање</i>	18

1 УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД

1.1 Намјена истраживања

Анкета о радној снази (АРС) спроводи се широм свијета и то је најпотпунији извор података о статусу лица на тржишту рада. Методолошке основе Анкете су засноване на препорукама и дефиницијама Међународне организације рада-МОП (International Labour Organisation-ILO), чиме је обезбијеђена међународна упоредивост добијених резултата.

Републички завод за статистику Републике Српске Анкету о радној снази проводи од 2006. године. Анкета се проводи једном годишње.

Анкета о радној снази је статистичка активност усмјерена на домаћинство и дизајнирана тако да обезбиједи прибављање података о основним контингентима становништва старог 15 и више година, а који омогућавају сагледавање карактеристика тржишта рада једне земље. Основни циљ Анкете је добијање података о три основна, међусобно искључива контингента становништва: запослених, незапослених и неактивних лица.

Поред демографских, социоекономских и образовних података, Анкетом се прикупљају и подаци о запослености, незапослености, подзапослености, као и подаци о занимању, радном времену, трајању радног односа, додатном запослењу, школовању и даљем усавршавању, тражењу посла, итд. Прикупљени подаци омогућавају израчунавање најзначајнијих показатеља стања на тржишту рада и стања у економији једне земље а то су стопе: активности, запослености и незапослености.

Подаци добијени из Анкете о радној снази засновани су на концепту радне снаге (Labour Force Concept) и нису методолошки упоредиви са подацима који се добијају из других статистичких или административних извора.

1.2 Правни основ и одговорност статистичких институција

Ова статистичка активност се проводи на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2018-2021. године и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

1.3 Коришћене класификације

Приликом шифрирања и обраде података добијених овом Анкетом, коришћене су сљедеће класификације:

- **Класификација дјелатности** КД БиХ 2010 садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev2,
- **Класификација нивоа образовања**, која је упоредива са међународном стандардном класификацијом образовања (ISCED - 2011),
- **Класификација професионалног статуса запослених лица**, која је упоредива са међународном класификацијом положаја у запослењу (ICSE).

1.4 Извјештајна јединица

Јединица анкетирања је члан изабраног домаћинства, а то је свако лице које станује и храни се у домаћинству као и лице које је у вријеме спровођења Анкете привремено одсутно из домаћинства јер је:

- Студент или ученик кога издржавају родитељи без обзира на дужину његовог одсуства;

- Отишло на туристичко путовање или у посјету рођацима или пријатељима или на пословно путовање, нпр. жељезнички радник, трговачки путник, морепловац, итд;
- У притвору или смјештено у специјализовану установу (психијатријска клиника, азил, санаторијум, старачки дом, итд.) са боравком мањим од 12 мјесеци;
- Одсутно из домаћинства 12 или више мјесеци због запослења унутар граница БиХ или запослења код домаћег послодавца изван граница БиХ.

Члановима домаћинства не сматрају се:

- Гости, било да су у питању рођаци или не, а који имају друго трајно мјесто становања (под гостима сматрамо чланове другог домаћинства);
- Лица која раде као кућна испомоћ, ако живе одвојено;
- Лица у притвору и лица која се налазе у специјализованим установама (психијатријским клиникама, азилима, санаторијумима, старачким домовима, итд.) са боравком дужим од 12 мјесеци.

Чланом домаћинства не сматра се лице које је рођено након референтне седмице, а насупротив томе члан домаћинства је лице које је било живо током референтне седмице, а које је након тог периода умрло.

1.5 Статистичка јединица посматрања

Јединица посматрања у Анкети је домаћинство које је изабрано у узорак методом случајног избора.

Домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица која се изјасне да заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба, без обзира да ли се сви чланови стално налазе у мјесту гдје је настањено домаћинство или неки од њих бораве одређено вријеме у другом насељу, односно иностраној држави због рада, школовања или из других разлога.

Домаћинство може бити:

- Двоје или више лица, без обзира на њихову сродност, која дијеле исти стамбени простор и која обично заједнички набављају и троше храну (вишечлано домаћинство) и
- Једно лице које у стамбеном простору живи само, или живи са другим лицима, али не учествује у заједничком набављању и трошењу хране (једночлано домаћинство).

Анкетом се не обухватају колективна домаћинства (дом или хотел за самце, студентски, ђачки дом, дом за дјецу и омладину са посебним потребама, дом за социјално угрожену дјецу, дом за пензионере, старе и изнемогле, други домови за збрињавање и његу, самостани, манастири, интернати и сл.).

1.6 Покривеност и обухват

Демографски подаци прикупљају се за све чланове домаћинства који живе у изабраним стамбеним јединицама, а подаци о радној активности за чланове домаћинства старе 15 и више година који су дефинисани као јединица анкетирања.

Анкетом је обухваћено 3 750 домаћинстава.

Узорак је дизајниран као стратификовани двоетапни случајни узорак. У првој етапи извршен је избор пописних кругова. У другој етапи, у оквиру изабраних пописних кругова, извршен је избор домаћинстава. Стратификација у одабиру домаћинстава за АРС је извршена и према типу насеља (градско и остало) тако да се ради о стратификованом двоетапном случајном узорку у коме има 6 стратума.

Оквир за АРС узорак је БиХ Мастер узорак из 2009. године којим је обухваћено 67 974 домаћинства.

1.7 Статистички концепти и дефиниције

Радно способно становништво обухвата сва лица старе 15 и више година.

Запослена лица су лица стара 15 и више година која су:

- Током референтне седмице радила најмање један час за плату или накнаду, без обзира на њихов формални статус или
- Нису радила током референтне седмице, а имају посао на који ће се вратити.

Контингент запослених лица чине: запослени за плату (лица у запослењу која за свој рад примају плату или накнаду); samozапослени (послодавци који управљају пословним субјектом и запошљавају једног или више запосленика, те лица која раде за властити рачун и не запошљавају запосленике); неплаћени помажући чланови домаћинства (чланови који раде у породичном бизнису).

Подзапослена лица су лица које раде краће од прописаног радног времена и желе да раде више и спремна су да прихвате више посла у наредне двије седмице.

Незапослена лица су лица која имају 15 и више година и која:

- Нису у референтној седмици обављала никакву активност за плату или накнаду, нити су имала посао на који ће се вратити;
- Су у току четири седмице (референтна и три претходне седмице) активно тражила посао или су нашла посао и у скорој будућности ће почети да раде;
- Би могла почети да раде (била би расположива за преузимање посла) у току наредне двије седмице ако им буде понуђен посао.

Радну снагу или економски активно становништво чине запослена и незапослена лица.

Неактивно становништво чине сва лица која имају 15 и више година и која у референтној седмици нису радила те која током четири седмице (референтна и три претходне) нису предузимала никакве радње с циљем тражења посла, као и лица која нису спремна да почну да раде у наредне двије седмице ако би им посао био понуђен.

Обесхрабрена неактивна лица су лица које нису тражила посао у референтном периоду јер су увјерена да га не могу наћи, иако желе да раде и спремна су да почну да раде у наредне двије седмице ако би им посао био понуђен.

Претходно наведени статуси су статуси анкетираних лица према дефиницијама Међународне организације рада (МОП), а радни статус анкетираних лица према његовом сопственом мишљењу је субјективни радни статус.

Стопа активности представља процентуално учешће радне снаге у радно способном становништву.

Стопа запослености представља процентуално учешће запослених лица у радно способном становништву.

Стопа незапослености представља процентуално учешће незапослених лица у радној снази.

2 РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА

2.1 Корисници података статистичког истраживања

2.1.1 Кључни корисници података из статистичког истраживања

Подаци из Анкете о радној снази достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске Уније, Еуростат-а.

Кључни корисници података Анкете о радној снази су:

- Министарство рада Републике Српске, Завод за запошљавање Републике Српске, Гендер центар Републике Српске, Савјет министара Босне и Херцеговине
- пословни субјекти, адвокатске канцеларије, институције, друштва са ограниченом одговорношћу,
- наука, истраживање и образовање: институти, образовне институције, студенти;
- општа јавност: физичка лица, пензионери;
- медији: РТВ куће, новинске агенције;
- страни корисници: International Labour Office;
- интерни корисници: Одјелјење националних рачуна.

2.1.2 Процјена корисничких потреба

Анкета о радној снази задовољава потребе корисника података јер производи међународно упоредиве податке који се користе за израду стратешких докумената (стратегије развоја, стратегије запошљавања итд) као и за израду различитих анализа и пројеката (нпр. смањење дугорочне незапослености, неискоришћеност радне снаге, смањење сиромаштва запослених, повећање квалитета посла, родна једнакост на тржишту рада итд).

2.1.3 Мјерење перцепције и задовољства корисника

Републички завод за статистику је 2017. године провео Анкету о задовољству корисника и резултати су доступни на званичној интернет страници Завода. Не обавља се посебно мјерење задовољства корисника Анкете о радној снази.

2.2 Комплетност података

2.2.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1)

Стопа комплетности података износи 100,0% $[(196/196 \times 100)]$ јер су испоштоване све, по Уредби, обавезне варијабле на основу којих се рачунају статистике. Анкета о радној снази (АПС/2019) је рађена на основу регулатива Европске комисије број 577/98, 1897/2000 и 377/2008 и неусклађеност се једино односи на периодичку спровођења. У БиХ и у Републици Српској АПС се, због ограничених ресурса, спроводи једном годишње, а по регулативама се захтјева да се спроводи континуирано, односно мјесечно.

3 ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ

3.1 Узорачка грешка

3.1.1 Индикатор квалитета и учинка – Узорачка грешка (A1)

Интервали повјерења, стандардне грешке и коефицијенти варијације – APC 2019

Хилџ.

	Процјена	Стандардна девијација	Доња 95% граница интервала повјерења	Горња 95% граница интервала повјерења	Коефицијент варијације%
1. Укупно становништво (3+6+7)	914	40	836	992	4,4
2. Радно способно становништво	826	35	757	895	4,3
3. Радна снага (4+5)	395	19	359	431	4,7
4. Запослени	349	17	316	382	4,8
5. Незапослени	46	4	39	53	8,0
6. Неактивни	431	20	392	469	4,6
7. Лица млађа од 15 година	88	6	76	101	7,1
8. Лица 15-64 године	578	27	524	632	4,7
Стопе (%)					
Стопа активности	47.8	0.9	46.0	48.5	1,9
Стопа запослености	42.2	0.9	40.3	40.5	2,3
Стопа незапослености	11.7	1.0	10.1	19.1	6,9

3.1.2 Активности за смањење узорачких грешака

Узорачке грешке на кључним индикаторима (стопа запослености, незапослености, активности) су сасвим прихватљиве. Већа поузданост других индикатора или ових главних, али на детаљнијим нивоима могућа би била само у случају повећања узорка.

3.2 Неузорачке грешке

3.2.1 Неузорачке грешке - Грешке обухвата

3.2.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)

У APC за 2019. годину за 566 стамбених јединица разлози неизвршеног анкетирања су били слиједећи: дата адреса не постоји на терену 61 домаћинстава, празан стан 459 домаћинстава, разрушен стан 35 домаћинстава и стан се користи у пословне сврхе 11 домаћинстава. Један од разлога прекомјерног обухвата је временска разлика између избора Мастер узорка и избора узорка за APC 2019 (десет година).

Стопа прекомјерног обухвата износи 15.0%.

3.2.1.2 Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (А3)

У Анкети о радној снази се не користе јединице из два или више извора (не комбинују се подаци).

3.2.1.3 Грешка недовољног обухвата

Један од разлога подизвјештавања је временска разлика између избора Мастер узорка и избора узорка за АРС 2019. На тај начин се не обухватају домаћинства која живе у стамбеним јединицама која су формирана послје избора Мастер узорка, а која би требало да се налазе у оквиру за избор узорка.

3.2.1.4 Мјере за смањење грешака обухвата

Коришћење података из Ажурираног мастер оквира за избор узорка, као и коришћење административних регистара који се односе на становништво.

3.2.2 Неузорачке грешке - Грешке мјерења

3.2.2.1 Разлози за настанак грешака мјерења

Разлози за настанак грешака су:

-Начин дизајнирања инструмената за спровођење Анкете (упитника, упутства, спискова домаћинстава). У Анкети о радној снази 2019 забиљежена су 4 случаја у којима на списку домаћинстава није било имена родитеља носиоца домаћинства;

-Утицај анкетара на одговоре испитаника и грешке анкетара приликом уписивања одговора. Најчешће грешке које су анкетари правили су попуњавање погрешних колона. Наиме, у другом дијелу упитника, за сваког члана домаћинства, старијег од 15 година, попуњава се посебна колона. У неколико случајева (9 упитника) у колони једног члана домаћинства уписивали су се подаци од другог члана домаћинства. Све ове грешке су приликом контроле уочене и исправљене од стране контролора.

3.2.2.2 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Инструктажа анкетара, у трајању од 2 дана, је важна фаза у овом истраживању јер омогућује да анкетари на прави начин третирају сва питања у обрасцу што резултира мањим бројем неисправних одговора. Анкетар добија комплетан методолошки материјал са свим објашњењима. Сваком анкетару је за вријеме трајања теренског рада на располагању контролор који му помаже у свим ситуацијама у којима затражи помоћ. Веза контролора са анкетаром постоји и након завршеног теренског рада. Посебна пажња се посвећивала анкетарима који су први пут радили на реализацији АРС-а.

3.2.3 Неузорачке грешке - Грешке неодговора

3.2.3.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (А4)

Стопе неодговора по типу насеља

Тип насеља	Стопа неодговора (%)	Респондентна домаћинства	Нереспондентна домаћинства	Укупно
Градско	34.6	943	499	1442
Остало	27.6	1671	637	2308
Укупно	30.3	2614	1136	3750

3.2.3.2 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле.

3.2.3.3 Поступци у случају неодговора

Ако недостају подаци тј. нису дати одговори на одређена питања (о одређеним варијаблама), успостављала се телефонска веза с извјештајном јединицом односно чланом домаћинства и уз његову помоћ по потреби допуњавале су се недостајуће вриједности. Изузетно ако се није успоставила телефонска веза, вриједност варијабле се процјењивала на бази историјских података.

3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора

Писање прецизнијих методолошких објашњења, које се односе на одређено питање (варијаблу), побољшање обучености анкетара, информисаност јавности о Анкети итд.

3.2.4 Ревизије**3.2.4.1 Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (A6)**

Није планирана и није спроведена ревизија.

3.2.5 Импутација**3.2.5.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7)**

Импутирале су се недостајуће вриједности код питања (односно варијабли) на која анкетирани лица нису знала или нису хтјела да одговоре.

Кроз апликацију није ријешена процедура за евиденцију импутираних података.

4 ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА**4.1 Правовременост објављивања****4.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (TP1)**

Референтни период	01.04.-07.04.2019.
Датум објављивања првих/претходних/прелиминарних резултата	10.07. 2019.
Временски размак (број мјесеци)	T+3

4.1.2 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (TP2)

Референтни период	01.04.-07.04.2019.
Датум објављивања коначних резултата	30.10.2019.
Временски размак (број мјесеци)	T+6

4.2 Тачност објављивања

4.2.1 Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (ТРЗ)

Референтни период	01.04.-07.04.2019.
Најављени датум објављивања (према Календару публикавања)	30.10.
Стварни датум објављивања	30.10.
Временски размак (број мјесеци)	T+0

Претходни и коначни резултати су објављени према Календару публикавања, односно 10.07.2019. за претходне, а 30.10.2019. године за коначне резултате.

4.3 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности

Није било кашњења односно подаци су објављени према Календару публикавања.

5 УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ

5.1 Усклађеност

5.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (СН1)

Подаци о броју запослених из Анкете о радној снази могу се упоредити са подацима о броју запослених који се прикупљају провођењем редовне Полугодишње активности о запосленима и платама (РАД-1 март и РАД-1 септембар) у пословним субјектима, и истраживања о предузетницима и лицима која су код њих запослена (РАД-15). Број запослених у пословним субјектима је резултат обраде података Полугодишње статистичке активности (РАД-1 март и РАД-1 септембар), које пословни субјекти попуњавају на основу прописаних евиденција. Истраживањем су обухваћени пословни субјекти свих облика власништва, тијела државне власти свих нивоа, установе и друге организације. Подаци о предузетницима резултат су обраде истраживања РАД-15, и преузимају се од Пореске управе Републике Српске. Истраживањем о запосленима у пословним субјектима обухваћени су запослени који имају заснован радни однос без обзира на врсту радног односа и дужину радног времена.

Запослени: $CH1 = \frac{X-Y}{Y} = (349\ 000 - 269\ 000)/269\ 000 = 0.30$

Број запослених који је резултат анкетног истраживања већи је за 30% од броја запослених који се добије као резултат референтног сродног истраживања односно Полугодишње активности о запосленима и платама (РАД-1 март и РАД-1 септембар).

Незапослени: $CH1 = \frac{X-Y}{Y} = (46000 - 85000)/85000 = -0.42$

Број незапослених који је резултат анкетног истраживања мањи је за 42% од броја незапослених који се добије као резултат референтног сродног истраживања, тј. од званичне евиденције броја незапослених у Заводу за запошљавање Републике Српске.

5.1.2 Разлози за већа одступања

Дефиниција радне снаге у Анкети о радној снази полази од објективне, стварне укључености појединца на тржишту рада, док она која се заснива на подацима административних евиденција полази од њиховог формалног, регистрованог статуса. Из овог произлази да административни подаци обухватају само регистроване запослене док АРС обухвата укупну запосленост. Прецизније речено, АРС обухвата сљедеће категорије које не обухватају административни извори података: samozапослени у пољоприведи, помажући чланови домаћинства, запослени у одбрани, запослени по уговору о дијелу, привремено или повремено запослени и запослени у неформалној економији.

Методолошке разлике између података из РАД-1 и РАД-15 и података добијених Анкетом о радној снази су:

- **Извор података:** административни подаци се базирају на прикупљању података о запосленима, који се заснивају на кадровској евиденцији пословних субјеката и на евиденцијама незапослених који су пријављени бироима за запошљавање, док се анкетни подаци заснивају на процијењеним подацима добијеним директним интервјуом у оквиру домаћинства изабраних случајним узорком;
- **Извјештајна јединица:** јединица извјештавања за прикупљање административних података је пословни субјекат, док је анкетна јединица извјештавања сваки члан случајно изабраног домаћинства;
- **Период посматрања:** административни подаци се односе на задњи дан у мјесецу, док се анкетни подаци односе на активност лица у референтном периоду;
- **Метод прикупљања:** подаци из административних извора добијају се путем извештаја које достављају пословни субјекти, док се анкетни подаци прикупљају директним интервјуом од лица у домаћинствима која су изабрана у узорак;
- **Периодика прикупљања:** административни подаци се прикупљају полугодишње, док се АРС у Републици Српској проводи једанпут годишње.

5.2 Упоредивост

5.2.1 Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (CC1)

Није примјењиво.

5.2.2 Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC2)

Од 2006. до 2019. године Анкета о радној снази спроводи се једном годишње у априлу. Тренутно постоји временска серија од 14 година, тако да је вриједност показатеља 14.

5.2.3 Прекиди у временским серијама

Није било прекида годишњих временских серија.

5.3 Географска упоредивост

5.3.1 Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система

Обезбијеђено је поређење са резултатима Анкете о радној снази у Европском статистичком систему јер је Анкета о радној снази (АРС/2019) рађена на основу регулатива Европске комисије број 577/98, 377/2008 и 1897/2000. Неусклађеност се једино односи на периодичку спровођења. У БиХ и у Републици Српској АРС се, због ограничења у ресурсима, спроводи једном годишње, а по регулативама се захтијева да се спроводи континуирано, односно мјесечно.

6 ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ

6.1 Саопштења у којима се објављују подаци

Подаци о структури радноспособног становништва према активности и полу, стопама запослености, незапослености и активности по полу и старосним категоријама су објављени у

Саопштењу „АНКЕТА О РАДНОЈ СНАЗИ 2019“;

6.2 Публикације у којима се објављују подаци

Публикације у којима се објављују подаци су:

- Тематски билтен „АНКЕТА О РАДНОЈ СНАЗИ 2019“;
- „Ово је Република Српска“;
- „Жене и мушкарци у Републици Српској“;
- Статистички годишњак Републике Српске

6.3 Онлајн база података

Онлајн база података није доступна корисницима.

6.4 Приступ микроподацима

Приступ микро-подацима у истраживачке сврхе је омогућен и подаци се дају искључиво путем протокола који подразумева да корисници морају исказати сврху кориштења микро-података и потписати Меморандум о разумијевању.

6.5 Доступност методолошке документације

У оквиру Метаподатака, на званичној интернет страници Завода, за ово истраживање су доступни основни појмови и дефиниције, као и Методологија у дијелу интернет странице који се односи на статистику рада.

Поред тога, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација –Статистички Годишњак Републике Српске, Тематски билтен „АНКЕТА О РАДНОЈ СНАЗИ 2019“; и Саопштењу „АНКЕТА О РАДНОЈ СНАЗИ 2019 “;

6.6 Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

6.7 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (АС1)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова података.

6.8 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (AC2)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова метаподатака.

6.9 Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности метаподатака (AC3)

Стопа комплетности мета података износи 93,6 %.

7 ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА

7.1 Трошкови провођења статистичког истраживања

Број утрошених часова рада (процјена)	9 000
Материјални трошкови (штампање и слање образаца на терен), КМ	800
Трошкови спољних сарадника (анкетари, контролори, оператери), КМ, бруто	61 521
Годишњи број образаца, ком	3 750

7.2 Оптерећеност давалаца података

Број давалаца података за чија домаћинства су попуњени образци	2 614
Вријеме потребно за попуњавање једног обрасца (часова),	0,32
Укупно утрошено вријеме (часова)	1 394

7.3 Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

- Смањење броја контаката са извјештајном јединицом;
- Коришћење административних података;
- Коришћење података из Новог мастер оквира, за избор узорка тако да не би иста домаћинства била оптерећана са учествовањем у више анкета и статистичких активности.

8 ПОВЈЕРЉИВОСТ

8.1 Повјерљивост - политика

Подаци који се прикупљају подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).

8.2 Повјерљивост – поступање са подацима

Потписивањем Меморандума о разумијевању, корисници података који имају приступ подацима се обавезују:

- да третирају анонимизирани (микроподатке) податке као повјерљиве у складу са правилима, регулативама и процедурама,
- да осигурају адекватну заштиту анонимизираних података у складу са правилима, регулативама и процедурама,
- да заштитите трансфер анонимизираних података и униште медије на којима су подаци, као и пратећу документацију најкасније пет дана након публиковања резултата.

9 СТАТИСТИЧКА ОБРАДА

9.1 Извор података

Анкета о радној снази (АРС) спроводи се широм свијета и то је најпотпунији извор података о статусу лица на тржишту рада. Методолошке основе Анкете су засноване на препорукама и дефиницијама Међународне организације рада-МОП (International Labour Organisation-ILO), чиме је обезбијеђена међународна упоредивост добијених резултата.

Анкета о радној снази је статистичка активност усмјерена на домаћинство и дизајнирана тако да обезбиједи прибављање података о основним контингентима становништва старог 15 и више година, а који омогућавају сагледавање карактеристика тржишта рада једне земље. Основни циљ Анкете је добијање података о три основна, међусобно искључива контингента становништва: запослених, незапослених и неактивних лица.

Поред демографских, социоекономских и образовних података, Анкетом се прикупљају и подаци о запослености, незапослености, подзапослености, као и подаци о занимању, радном времену, трајању радног односа, додатном запослењу, школовању и даљем усавршавању, тражењу посла, итд. Прикупљени подаци омогућавају израчунавање најзначајнијих показатеља стања на тржишту рада и стања у економији једне земље а то су стопе: активности, запослености и незапослености.

Подаци добијени из Анкете о радној снази засновани су на концепту радне снаге (Labour Force Concept) и нису методолошки упоредиви са подацима који се добијају из других статистичких или административних извора.

9.2 Учесталост прикупљања података

Републички завод за статистику Републике Српске Анкету о радној снази проводи од 2006. године. Анкета се проводи једном годишње.

9.3 Прикупљање података

Подаци се прикупљају непосредно од свих чланова узорком изабраног домаћинства путем интервјуа, Одговоре у Анкети даје сваки члан домаћинства за себе, а за дјецу млађу од 15 година родитељ или старатељ. Изнимно, носилац домаћинства или најупућеније лице у домаћинству може дати одговоре за све чланове посматраног домаћинства.

Референтни период је вријеме у којем се вршило прикупљање података. Већина података се односи на економску активност лица у конкретној календарској седмици, од понедељка до недјеље, која се назива референтном седмицом. Одређени број података се односи на друге периоде (четири седмице, или година у односу на референтну седмицу).

Референтна седмица за АРС 2019 била је од 01. до 07. априла 2019. године и претходила је периоду теренског рада, односно анкетирања. Анкетирање домаћинстава је реализовано у периоду од 08.04. до 21.04.2019. године.

Теренски рад је био организован у подручним одјељењима Републичког завода за статистику Републике Српске. На прикупљању података било је ангажовано 66 анкетара и 11 контролора. За унос података ангажовано је 6 лица, а организован је у сједишту Завода и трајао је мјесец дана.

За спровођење Анкете користили су се следећи методолошки инструменти:

- Упитник APC - 2019 (APC 1);
- Упитник о неодзиву (APC 2);
- Упутство за попуњавање упитника (APC 3);
- Списак стамбених јединица и домаћинстава изабраних у узорак (APC 4);
- Извјештаји о току анкетања (APC 5);
- Прилози:
 - Списак држава;
 - Списак општина;
 - Класификација дјелатности;
 - Класификација занимања.

9.4 Валидација података

Да би се осигурао квалитет података, прије објаве података врши се вредновање и провјера извора и излазних података. У сврху валидације података врше се поређења анкетних резултата са претходним годинама, рачунање стопе одзива и неодзива итд.

9.5 Компилација података

Унос, обрада и анализа анкетног материјала урађена је у сједишту Завода. Постоје три врсте неодговора у овој Анкети: неодговор цијелог домаћинства, неодговор једног члана у домаћинству и неодговор на поједина питања. Код неодговора цијелог домаћинства (било да није нађено на адреси или је одбило учешће у Анкети из неког разлога) не врши се импутација, већ се корекција уводи кроз пондерисање (корекција иницијалног пондера неодговором). Код неодговора једног члана домаћинства (одбијање неког члана домаћинства да учествује у Анкети, нарочито у дијелу APC26) се такође не уводи импутација (ових случајева није било 2019. године). Код неодговора на одређено питање врши се импутација и то зависно од врсте питања. При томе, импутација се врши само на варијаблама битним за израду публикације, као што су дужина тражена посла, просјечни часови рада, итд.

Код континуираних варијабли се обично примјењује поступак просјека или медијане и то у посматаним групама нпр. за одређену старосну категорију, одређену школску спрему, одређено занимање, итд. Код категоријских варијабли користи се или историјски податак (ако постоји – нпр. Анкета из претходне године) или логичко закључивање (ако је ових случајева мало) или hot-deck метода. Понекад се врши и накнадна телефонска контрола, кад дође до фазе обраде података.

Први корак који је неопходно направити да би се дошло до оцјене непознатих параметара популације јесте израчунавање иницијалних пондера. Иницијални пондер представља реципрочну вриједност вјероватноће избора те јединице у узорак. У случају стратификованог случајног узорка, у коме је у стратуму h у узорак изабрано nh јединица, док је у стратуму укупно Nh јединица, вјероватноћа избора јединице тог стратума једнака је nh / Nh , а иницијални пондер једнак је Nh / nh . Имајући у виду да се у сваком статистичком истраживању, ма колико пажљиво било проведено, јављају неузорачке грешке различитих врста, потребно је израчунати корективне факторе иницијалних пондера. У Анкети је иницијални пондер за домаћинство у једном од стратума, заправо, реципрочна вриједност производа три фактора и то вјероватноће избора примарне јединице узорковања (пописних кругова), вјероватноће избора секундарне јединице узоковања (домаћинстава) и стопе избора типа узорка (јер није узет цијели ажурирани Мастер узорак већ само онај дио домаћинстава која су директно контактирана и пристала дати одговор). Корекција за неодговор се врши на сваком стратуму. Додатне корекције, као што су калибрација, постстратификација се не врше јер не постоје добри екстерни извори који би послужили у ту сврху. У апликацији за унос анкетних података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци. То су, углавном, »HARD« контроле које упозоравају и

заустављају унос, док се не унесу исправни подаци. Овакав начин уноса осигурава да након уноса имамо базу са логички и рачунски чистим подацима.

9.6 Прилагођавања

9.6.1 *Сезонско прилагођавање*

Будући да се Анкета спроводи једном годишње, не раде се сезонска прилагођавања.